

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenemski nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit a Din 2. — do 100 vrst Din 2.50. od 100 do 300 vrst a Din 3. — večji inserati petit vrsta Din 4. — Popust po dogovoru. Inserati danek poseben. — >Slovenski Narod vsega meseca v Jugoslaviji Din 12. — za inozemstvo Din 26. Rokopisi se ne vračajo.

PRIPRAVE ZA BALKANSKO UNIJO Namen prve balkanske konference: Balkan balkanskim narodom!

Atene, 3. oktobra. V nedeljo bo tu otvorjena prva mednarodna balkanska konferenca, ki bo zborovala do 12. oktobra. Na konferenci bodo sodelovali vse balkanske države ter bo na njej zastopan kot opazovalec tudi zastopnik sovjetske Rusije, ravnatelj carigradske podružnice službene ruske brzozavne agencije Jablonski.

O namerih balkanske konference je izjavil predsednik pripravilnega odbora Papantasiu naslednje:

Glavni cilj konference je združiti balkanske države v unijo z namenom, nestrarti gospodarski organizem, ki bi ne služil samo pomirjenju balkanskih narodov, temveč tudi svetovnemu miru. Ta unija ne bo naperjena preti nobeni drugi državi ter ne bo vplivala na severenost posameznih včlanjenih držav niti nudila možnosti za prevlast kakhe posamezne države. Unija naj bi se osnovala na podlagi popolne ravnopravnosti vseh balkanskih držav. Vsi članji bodo imeli enako število glasov. Vsak zastopnik na konferenci zastopanih držav more postati član unije ter more tudi vsak čas izstopiti. Narodne manjšine bodo uživale varstvo, ki jim prisloja, vendar pa se bo od njih zahtevala popolna lojalnost. Naš glavni namen je zavarovati balkanski mir in tako tudi sležiti splošnemu pomirjenju.

Beograd, 3. oktobra. »Jugoslovenski Glasnik« je objavil daljši članek o balkanski konferenci v Atenah ter piše med drugim:

Ustvaritev čim boljših odnosov med državami našega polotoka in njihovo čim intimnejše ekonomsko politično sodelovanje moreta imeti dva cilja: 1. zagotovitev trajnega miru med balkanskimi državami samimi, zamejavo škodljivih in unicevalnih borb,

trenj in rivalstev s pozitivnim in složnim sodelovanjem, ustvarjanje neobhodnih pogojev za balkansko unijo oziroma federacijo ali kakršnokoli zvezno na podlagi konfederacije, 2. zagotovitev balkanske neodvisnosti od zunanjih vplivov ter nevarnosti, ki jim je bil naš polotok od pamtevka izpostavljen, ker predstavlja zvezo med Evropo in Azijo in se nahaja na pomembnem potu med vzhodom in zahodom.

Objektivne razmere so pri balkanskih narodih več ali manj iste, prav tako tudi njihov gospodarski položaj in način gospodarjenja. Njihova zgodovinska usoda ni bila nič manj slična. Vsi so skoraj brez razlike doživeli pred sedanjem svobodo in samostojnostjo stoletno suženjstvo, ki je imelo kljub vsej naravni nadarjenosti teh narodov kot neizogibno posledico veliko zaostalosti v vsakem oziru. Da bi se odstranile teže posledice te zaostalosti, so potrebeni veliki napori v zvezi z daljšo dobo miru. Čim boljši odnosaji med balkanskimi narodi predstavljajo osnovni pogoj za doseganje tega, kar je bilo v stoletjih zanemarjenega, in možnost, da v miru razvijejo svoje različne in pozitivne cilje. Brez dobrih medsebojnih odnosov, ki bi moralim čim dalje bolj zavzemati značaj sodelovanja v vseh smereh, bodo balkanski narodi zelo težko mogli iti spredno in zapadnini.

Po svojem geografskem položaju je bil naš polotok vedno vabilo tujim težnjam in appetitu. Njegova zunanja neodvisnost je zagotovljena samo s solidarnostjo in zavestjo skupnih interesov njegovih narodov. Že samo ta okoliščina bi morala služiti kot zadosten razlog balkanskim narodom, da

Uredništvo in upravnštvo

Ljubljana, Knaflova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODROUZNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. —

NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26.

Jesenice, Ob kolodvoru 101. —

Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Nemčija na poti k Brüningovi diktaturi

Dr. Brüning ne namerava popustiti od vladnega programa — Začasna izločitev parlamenta od soodločevanja

Berlin, 3. oktobra. Ze sedaj se kaže v precej jasnih obrisih, da se Nemčija bliža diktaturi, kar je hotel prikriti dosedanja v tem, kar jih veže med seboj, kar je živilskega pomena za njihov obstoj, bodočnost in napredek. Ako bi se ne razlikovala nujna solidarnost najvažnejših interesov od malenkostnih razlik in nesoglasij, bi to pomenilo, da tudi sedaj ni neobhodno potrebne zvesti zgodovinskega razvoja ter zahtev bodočnosti.

Kot zbor privatnih osebnosti, javnih delavcev in zastopnikov raznih svobodnih korporacij, ki mu bo predsedovali bivši grški minister Papastasiu, česar osebi pripada zasluga za njegovo sklicanje, balkanska konference ne bo mogla dati nobenih konkretnih rezultatov, ki bi imeli značaj službenih sporazumov ter obveznih in vzajemnih angažmajev. Kljub temu pa bo njen potek in izid velikega pomena, ker bo pokazala, do kakšne mere je razvita zavest o balkanski solidarnosti in ali že obstoje neobhodni pogoji za pristop k stvarnim razgovorno-poklicanim činiteljem.

Kar se nas tiče, smo bili vedno vneti za idejo popolne balkanske solidarnosti ter prežeti s prepričanjem, da so narodi našega polotoka brezposojno navezani drug na drugega, da je njihova rešitev v sodelovanju in ne v razdoru, ter nikdar nismo dvomili v rešilnost načela: »Balkan balkanskim narodom!« S takim prepričanjem pričakujemo potek dela in rezultate te konference ter ji želimo popoln uspeh, kajti njen uspešen potek in konec bi bil pomemben ne samo za naš polotok, temveč bi zelo blagodejno vplival tudi na splošne evropske odnose.

Demonstracije proti Briandu na pariškem kolodvoru

Pariz, 3. oktobra. Zunanji minister Briand in trgovinski minister Blandin sta sroči ob 19.30 prispela iz Zeneve v Pariz. Na kolodvoru so ju pozdravili minister dela, minister za pokojnine, zastopnik Tardieuja, več poslancev in višjih uradnikov. Oblasti so doznale, da pripravlja Action Francaise demonstracije proti Briandu. Zaradi tega je bil pripravljen močan oddelek policije. Dohodi do kolodvora so bili strogo zastrupeni. Kljub temu je uspel nekemu rojalistu približati se Briandu, ko je zapuščal vlak ter mu zaklicati: Lopov! Pričaščam nam vojno! Ti hoče zastrupiti naše otroke s hudičevim plinom.

Action Francaise proti Briandu

Demonstracije proti Briandu na pariškem kolodvoru

Demonstrant, 35-letni arhitekt, ki je bil v vojni težko ranjen in dobil red častne legije, je bil takoj aretran. Prisotna množica je pripredila Briandu navdušene manifestacije.

Ko je Briand odšel k svojemu avtomobilu, so rojalisti skušali v bližnjih ulicah organizirati demonstracije, kar pa je poleg prepričanja. Približno 40 rojalistov je bilo aretranov, vendar pa so jih v temu času izpuščili na svobodo.

Na današnji ministrski seji bo Briand poročal o zvezenskih konferencah, o razgovorih z dr. Curtiusom ter zlasti o prekinitti italijansko-francoskih pogajanj.

Pričetek volilne borbe v Avstriji

Krščanski socialisti nameravajo kandidirati pod novim imenom — Razdor med heimwehrovci — Važno orožje socialnih demokratov

Dunaj, 3. oktobra. Sestava nove avstrijske vlade je naletela pri socialnih demokratih Landbundu in velenemci na silen odpor. Opozicijske stranke naglašajo, da je Vaugoinova vlada kršila ustavo in da hoče uvesti diktaturo. Afera dr. Strafelle in vstop Heimwehra v vlado je v znaten meri komplikiral položaj. Razpust Narodnega sveta v sedanjem kritičnem času gtovo ni bil primeren in ni izključeno, da bodo volitve povsem drugače izpadle kakor si obeta Vaugoinova vlada.

Inozemski krogi soglasno obžalujejo Schobrova odstop, ki je zadnje čase s svojim odločnim nastopom rešil Avstrijo marsikateri krize in pripomogel Avstriji do večjega ugleda v inozemskem svetu. To priznava celo socialistično časopisje, ki na glasbu nespremostranstva Schobra in obžaluje njegov odstop. Prihodnje volitve pač ne bodo prinesle kakih velikih presenečenj. Od leta 1927., ko so se vršile zadnje volitve v Narodnem svetu, se prebivalstvo ni skoraj pomnilo. Račun na dotok novih volilnih množic je istotako napačen, ker se je zadnje volitve udeležilo 80 do 90% volilcev tako, da nobena stranka ne more računati z odločilno izpremembo svojega posestnega stanja. Politični krogi menijo, da so nove volitve nepotrebne, ker itak ne bodo razčistili sedanjega političnega položaja, dočim bodo škodile prestižu avstrijske republike in po nepotrebni potisnilo državo v nova razburjenja in v nove nepotrebne izdatke.

Pri zadnjih volitvah so dobili krščanski socialisti 82 poslancev, socialisti pa 71. Glavni volilni boj se bo pač vršil med tem, da vema dvera taboroma. Socialisti računajo na porast glasov, ker menijo, da jih bodo podpirali nekatere svobodomiselniki krogi.

Dunaj, 3. oktobra. Volilna borba se je že pričela. O krščanskih socialistih govorijo, da se bodo brez pridržka spojili s heimwehrovci, ki so za zvezo z njimi, in da bodo tako kandidirali kot krščansko-socialni Heimatbund, kar naj bi pomenilo izpremembo njihovega zunanjega videza. Seveda obstaja proti tej nameri v stranki sami še precejen odpor.

Velenemci bodo kandidirali popolnoma samostojno in brzko brez zveze z narodnimi socialisti, ki so jim jo za volitve ponudili. Kmettska zveza bo brzko postavila kandidatne liste tudi v velikih mestih skupno z razcepljenimi majšimi demokratskimi strankami srednje, ki se bore tudi za nacionenost širših slov. Del Heimwehrov se je osamosvojil kot Heimatbund, kar je pod tem imenom šel v volilno borbo.

Eksplozija v angleškem rudniku

London, 3. oktobra. V rudniku pri Walsall se je pripetila včeraj težka eksplozija, ki je zahtevala 14 žrtv med delavci. Eksplozija je nastala, ker so se vneti jamski plini. Podrobnosti o nesreči še ni bilo mogoče ugotoviti, ker so bili ubiti vsi rudarji, ki so bili na kraju nesreče zapošleni. Trupla so našli strašno razmesnjena. Prejšnje dneve je bilo v istem rovu za poslednjih nad 50 mož in b. katastrofa zahtevala mnogo več žrtv, če bi bil rov zasezen kakor običajno. Ob vhodu v rov so se odigravali po katastrofi obupni prizori med svojci ponesrečenec.

Reden zrakoplovni promet z Indijo

London, 3. oktobra. Letalsko ministrstvo je objavilo komunikate, da se je zadnji polet zrakoplova »R 101« popolnoma zavoljivo posrečil in da povečanje zrakoplova nikakor ni motilo stabilnosti in vodljivosti te velike zračne ladje. Zrakoplov bo v kratkem startal za polet v Indijo. Zrakoplovna družba upa, da bo možen reden promet z Indijo. V primeru uspeha bodo uvedene redne zračne prometne proge tudi z drugimi deli britanskega imperija.

Potres v Teheranu

Teheran, 3. oktobra. Smoči so zabeležili tisoč močan potres, ki je napravil veliko materialno škodo.

Hranilnica savske banovine

Beograd, 3. oktobra. Te dni je predsednik ministrskega sveta kot minister notranjih poslov odobril pravilnik, s katerim se dosedanja podružnička oblastna hranilnica ter njena podružnica v Osjeku pretvorita v hranilnico savske banovine s podružnicami v Osjeku. Po pravilniku je hranilnica samostojni denarni zavod savske banovine, v katerega morejo vse samoupravne telesa in drugi poenclci banovine vlagati svojo gotovino in ki more opravljati razne bančne posle. Za vse obveznosti hranilnice jamči savska banovina z vsemi svojimi dohodki in vso svojo imovino. Predsednik zavoda je ban, ki tudi imenuje upravni odbor, dočim imenuje nadzorni odbor minister notranjih del v sporazumu z ministrom trgovine in industrije. Hranilnica ni delniška družba, ampak komunalen zavod, ki sme na vsem področju banovine ustanavljati podružnice in ekspoziture. Hranilnica mora iz čiste dobiti ustanoviti rezervno glavnico, ki višek pa se mora uporabiti v dobrotne svrhe.

Dopusti strokovnim učiteljicam

Beograd, 3. oktobra. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo dopuste strokovnim učiteljicam, članicam ženskega saveza, da se morejo udeležiti skupščine ženskega saveza v Zagrebu, ki bo od 12. do 15. t. m. V imenu ministra trgovine se bo udeležil kongresa inšpektorjev banske uprave v Zagrebu dr. Tkalcic.

Pregled

Šolno inž. Senjanovića iz Zagreba

Zagreb, 3. oktobra. Uradništvo železniške direkcije v Zagrebu je priredilo srečo v hotelu »Esplanade« poslovni večer svojemu bivšemu šefu, direktorju inž. Senjanoviću, ki je bil imenovan za poslovnika ministra prometa.

Mednarodna transportna konferenca

Plzen, 3. oktobra. Danes je bila otvorena V. mednarodna konferenca o transportih preko jadranskih pristanišč. Na konferenci so zastopane železniške uprave Poljske, Avstrije, Madžarske, Jugoslavije, Italije in Češkoslovaške. Poleg tega prisostvujejo konferenci zastopniki bivše južne železnice in paroplovnih družb Lloyd Triestino in Cosulich Lloyd. Konferenca bo trajala do 6. oktobra. Gre za ukrepe za hitro izvedbo prometa z jadranskimi pristanišči.

Zaključek veleizdajniškega procesa v Leipzigu

Berlin, 3. oktobra. Veleizdajniški proces v Leipzigu proti trem ulmskim častnikom nemške državne brambe je zaključen. Razsodbo bodo objavili v soboto.

Karambol avtobusa z avtomobilom

Ljubljana, 3. oktobra. Zaradi gradnje tramvajske proge sta Celovška in zadnje dni tudi Gospodarska cesta od »Europe« naprej za vsak promet zaprta. Avtobusni promet se zato vrši po ovinkih, večinoma pa vozijo avtobusi mimo igrišča »Ilirijcev« skozi šišenske ulice ter pridejo pri mitnici zopet na glavno cesto proti Št. Vidu. Ker so ulice v Šiški razmeroma precej ozke, je seveda razumljivo, da je treba voziti zelo počasni in previdno. Veliki avtobusi se sploh težko kretajo. Kljub največji pazljivosti avtobusnih šoferjev pa se je včeraj v Šiški pripetil karambol med avtobusom in osebnim avtomobilom, ki ga je po izjavi vseh očividcev zakrivil voznik avtomobila. Okoli 17. je prvoval po Frankopanski ulici neki avtobus in hotel zaviti v Medvedovo ulico, istočasno pa je prvoval po St. Jernejevi ulici in tudi zavil v Medvedovo ulico osebni avtomobil št. 273. Šofer avtobusa, P., je sicer vozil pravilno po desni strani blatinika.

Prevrnjeni avto so postavili v normalno lego, toda stražnik ni pustil, da se vozijo z njim naprej, ker so bili vsi vinci. Škoda je precejšnja, zlasti na osebnem avtomobilu, kjer sta zmečkana na eni strani blatinika.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.775, Berlin 13.445, Bruselj 7.875, Budimpešta 9.885, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 795.77—798.77 (797.27), London 273.99 do 274.79 (274.39), Newyork 56.265—56.465 (56.365), Pariz 220.60—222.6

Mestno klavnico povečavajo

Nova klavnica za stanino, ki jo otvorijo za novo leto — Stala bo okoli 1 milijon Din

Ljubljana, 3. oktobra.

V Ljubljani smo imeli do 1. 1881. skupno klavnico za govedo. Prašiče in leta so pa mesarji krali po raznih večjih mestnih dvoriščih po mestu. Za klanje prahče so najbolj uporabljali dvorišče hiše na Poljanski cesti, kjer je danes gostilna pri »Stražnemu«. Z otvoritvijo nove skupne klavnice na prostoru sedanja klavnice so klanje doma prepovedali in vse vrste živali so odslje smeli klati le v tej klavnici. Samo ob sebi umetno je, da je s tem ukre pom pridobil predvsem zdravstvena kontrola mesa, ki se do tedaj radi raztreseno klavne obrti po mestu ni mogla uspešno vršiti.

Z razvojem mesta in pomnožitvijo prebivalstva je postajal konsum mesa vedno večji. Zato se je občina takoj po vojni začela baviti s preureditvijo klavnice, zlasti pa z zgradbo velike moderne hladilnice. Že katastrofalno je namreč postajalo za Ljubljano popolno pomakanjanje hladilnih naprav pri klavnini. Prebivalstvo je moralno poleti izdati po podganah in mahah onesnaženo in obzro meso, ki je bilo v poletnih mesecih vedno skisano, če ne že napol osmrjen. Mesar ni mogel nikdar klati na zalogu. Če se mu je nudila ugodna nakupna ponudba, je smel le toliko nakupiti, za kar mora je vedel, da bo takoj prodal.

Ker je bila izvedba gradbenega načrta za klavnico in hladilnico združena s precejenimi kreditnimi operacijami, so sklenili cel projekt izvršiti postopoma. Za izvršitev prve etape, t. j. zgradbe hladilnice in preureditev klavnih prostorov kot najnajejši delov, si je mesta občina prekrela kredit v znesku 21 milijonov Din. Za vsa do sedaj izvršena gradbena dela so pa dosedaj potrošili okoli 19 milijonov Din.

Včeraj sem si šel ogledati prizidek, ki so ga pred kratkim zgradili za hranjenje stanine. Prišel sem v klavnico okoli 5. popoldne, tedaj sredi največjega prometa. Ljubljanski mesarji so pravkar spravljali svoje meso v hladilnico. Visoka železnica je bila polna zaklani živine, ki so jo vozili, pritrjeni s kavljimi na dvigalo, v shrambe. Skoraj bi se čudili množici ljudi, če ne bi vedel, da shranjuje okoli 180 ljubljanskih mesarjev — med temi okoli 70 »preštevarjev« — meso v mestni klavnici in da so lani zaklali v njej 9765 glav goveje živine, 272 bikov, 4833 volov, 6 juncev, 4401 kozov, 190 juncov in 2734 glav drobnice. Iz klavnice, prvotno le javne sanitarne inštitucije, namenjene predvsem varstvu

V Ljubljani okrog prvega

Zadnjega so vsi siti in nervozni, po mestu vlada mir, prvega pa vse zopet oživi

Ljubljana, 3. oktobra.

Pred prvim je tako, da ni moči povedati, to so preveč obupne stori. Ljudje so vse nekam zamišljeni, kot da so pričeli studirati filozofijo ali minljivost tega sveta, poleg tega pa so še tako čemerni in besni, da človek še na ulici ni varen pred njimi.

V Šolensburgovi ulici proti prvemu ni več običajnega pardoniranja pri zaletavanju, tudi pozdravljanje je redko, gospodje se pozdravljajo le s konci prstov, katere levo dvigajo k pokrivalom tako, da človek ne ve, ali groze ali preganajo nadležne muhe. Dam je proti prvemu bolj malo na ulicah, kdo zakaj. Ker pa marsikaj skravnostnega slišim, sem tudi izvedel, da si nekatere ne upajo na dan v mesec dni starih oblek, zopet druge se pa boje modistke in šivilj.

Vrag vzemi take žalostne čase! Vse govorijo o križah, križih in brigah, vsi so nervozni, vti se kujujo in ježe, oblast zadnjega leži težče nad vsemi kakor ljubljanska megla. Življenje zakoncev se vse večji del okoli domačega ognjišča, vrše se zakonske domače debate med rodom v visoko dvignjenih tonih, besed ni treba izbirati, tu in tam so že udomačeni prepleti jugoslovenski izrazi, ki izpodrivajo laške »orke«, in kranjske »kravave duše«, skratka, zadnjega se majajo celo domača ognjišča in pokajo zakonske zvezne, družinsko življenje je omajano, gospa pa tožijo druga drugi, češ: »mož me niti ve pogleda...«

Kot rečeno, pred prvim — to so prestrane stvari, vse je narobe, vse je na koncu, ne samo datum, kdo bi vse to morel povedati! Ce grem tako malo skozni mesto, pa mi je kar tesno. V trgovinah tišina in mir; v brivnicah debatirajo brivci na vse pretege o Italijanih in v vojni ter čistijo zarjavale skarje in britve; pri čevljarijih žalost in skrbi, stranke ne pridejo po škarpete, samo v popravilo jih nosijo, pa še te vsake kvatre enkrat; pri mesarjih se kvari meso, nobenega zlodja ni niti po kosti; avtoizvoščki spe cele dneve v zaprašenih »kuretabah« itd. O zadnjem je najbolje, da primažem tri piske, da bo bolj držalo in mri besedi, kajti človek bi obupal, če bi se delj časa bavil s temi obupnimi stvarmi.

O prvem, tisto pa tisto. To je bezljano po trgovinah! Videl sem gospo, kako so za svoje možičke izbirale perilo, da bi ga sami ne pičali predrago — hodie so od trgovine do trgovine, preobrazile povsod spodnje hlače in srajce in barantale na vse mile više, po nakupu pa so hitele z preostalim denarjem k svojim šiviljam in modistkom. Videl sem možičke, kako skrivači izbirali nogavice za svoje prijatelje ter jih pličevali s prikritim dežnjem — gospode korespondenti za

namen — proti zadnjemu nima več zmisla.

O, zdaj pa že... Prvega so ljudje vsi zmedeni in udarjeni. Drugega pa čar pricne ginevati, krize se spet pojavitajo, ranci so končani, a ne likvidirani — in kje je še prvi? O, prvega že gre za silo, hm, drugega — če človek naprej misli o tem, ga preveč bolji. Življenje je res sama bridkost, mesec za mesecem, strašno dolgo je od prvega do prvega, sama bridkost. Vidiš, takšne bridke misli me obhajajo že drugega, kaj bo še zadnjega! Zato je na svetu tako hudo!

Otvoritvena predstava ljubljanske drame

Shakespeare: Sen kresne noči.

Zopet so se odprala vrata naše Talije z avtorjem, ki je v ostane najmočnejši poet dramatik in obenem najučinkovitejši teatrnik. Tretjič je bila uprizorjena na našem odru najbolj fantastična Shakespearejeva komedija »Sen kresne noči«, vesela sanjska igra, v kateri je genialno zvezan realni in pravljčni svet.

V krešni noči nastopajo albi in albini, lepi duhovi zraka in vetra, ljubka pravljčna bitja, nagajiva, poredna, a človeku dobrotna ter dajejo ljudem gledati in slišati kar jim je izven krešne noči nevidno in neslišno.

Dva ljubeča se para sta igrača teh hudočuških pravljčnih bitij: smesno ambijcionalni obrtniki, komični diletanji pripravljeni in končno tudi zaigrajo tragedijo o Priamu in Tizib, vladar albon Oberon začara za kazem svojo uporno ženo Titanijo, da se zaljubi v tepcia z oslovsko glavo, vladarska ženin in nevesta Tezej in Hippolita pa povezujejo v troje različnih dejanj razčlenjeno igro v zaokroženo celoto.

Poezija gozda v mesečini, čudovito igranje in plesanje žarkov. Šumljanje in trepetanje vetrja po vejevju, valovanje čustev v srečih mladih, nestalih, a tudi zvestih, le trmastih srečih so izraženi in prikazani v izredno pestrih, kontrastov bogatih, zato tudi za učinkovanje na oči in ušesa umetno proračunanih prizorih.

Po svoji naravi in prostem namenu ima ta komedija značaj dvorske, maskeradne, okoli 1.500 na angleškem dvoru priljubljeni dramski obliki zelo sljene razkošne operete igre.

In takoj naj konstatujem, da sta g. rezider prof. O. Šest ter novi inscenator g. Uljanščev stomač v zvrhni meri vse, da je nanovo naštudirana romantična komedija glede dekoracij, kostimov, godbe, pesem in plesa ena najlepših predstav, kar smo jih videli na našem odru.

Vsa oprema je v slogu in barvah vrlo okusna. Glasbeni, le nekak dolgočasni del je oskrbel godba dravske divizije pod vodstvom g. viš. kapelnika dr. Čerina, peski del g. pesvovoda. Prelovac s pevkami ljubljanskega Zvona (z dobro solistko), balet pa g. balletni mojster Golovin z vsem zborom.

Tudi predstava je bila v igralskem oziru odlična ter je tekla gladko in prožno. Mestoma se je pač razumljivo tekst izgubljala zaradi naglige govorice in forisranja nekaterih glosil, kar se pri reprizah samo po sebi popravi. Premiera je vedno nekoliko nervozna. Zeleti pa bi bilo, da se nekateri hrična mesta in dialogi krajšajo, ker so nepotrebni in neučimljivi za poslušalce, ki niso knjige temeljito prečitali, za igralce pa težko govorljivi. Tudi godba naj se krajska in zaključni pes izboljša.

V sredini zanimanja je bila gd. Vida Juvanova, ki je imela pravzaprav glavno vlogo: igrala je Spaka (Pucka), nagajivega škrata, ki hudomočno, deloma hotoma, deloma pomotoma povzroča celo vrsto komičnih zmed. V igralskem pogledu je izvedla svojo težko nalogo šarmantno, častično in simpatično ter pokazala, da ne prestana napreduje. V govorici je bila včasih preglasnila in nerazločna.

Poleg nje je zelo zanimal na novo angažirani g. Gradič-Danček, ki je igral glavnega dilestanta, Klobčiča z močno dojemljivim suhim humorjem, vrlo naravno in vsekoč efektno. Prizor ob razdeljevanju ulog se ponavlja še dandanes v vseh gledališčih; tu je bil g. Danček posebno izvrsten; prav tako v prizorih s Titanijo, vključno in končno v vlogi Priama. G. Danček je velika gneča izvzemški konjske mesarje, ki jim trgovina cvete zadnjega. Vsi hočejo le prvo vrstno meso, češ, »da flama« še niso nikdar jedli, ker jim ga ni treba. Ljudje na ulicah se kar čež noč izpremeni. Smejoči in cvetoči obrazi, dim finih cigaret, vonj parfumov, elegantni pokloni, »prosim« in »pardone« pri vsaki drugi besedi, kavalirstvo povsod. Dočim so bili fantje in možje še pred enim dnevom trdovratni samci, se prično ob prvem družiti z damami, katerih so še morda pred prurami ignorirali z nekim moralnim ogroženjem. Vsepovsod blaženstvo, sreča, smeh. O, srečna domovina! In srečni vi predobitniki, ki znate boljše vretti pipe kot mi peresa in pretakati ali natakatki božje kapljice kot mi črnilo.

In družabnost in prireditve! Da, človek je družabno bitje, denar pa je podlaga za to družabnost. Po prvem smenujo klube, sklicujejo seje, občne zbore in obhajajo jubileje. Prijeljajo koncerte in predstavite. Otvarjajo se gledališča in kinematografi in pozor na oglase: »Točimo najboljše to in to, na razpolago golaž itd.«

Je, je, kako je fletno na svetu! Dokim so bili pred prvim dnevi tako prekljano dolgi, so zdaj prekratki, natezajo jih pozno v noč. Nič ne pomagajo izgovori, da trajajo pevske vaje pri tem in pri onem pevskem društvu (ki se vrše seveda tudi po prvem) tako dolgo in noč, mi vemo, kakšne so tiste vaje in zakaj trajajo tako dolgo. Fletno je, fletno, zato pa mine prehitro. In zdaj se pridejo kmalu plesne šole, seveda po prvem tako, da bo naše življenje dobilo končno spet svoj pomen in

na, ki je bil realističen astmatičen oče Egej. Diletanči obrtniki gg. Lipah (vodja in prolog), Kralj, Plut, Smerkolj in Sancin so vsi brez razločka z naravnim komiko imenitno zabavili občinstvo ter bistveno pripomogli k celotnemu velikemu uspehu predstave.

V plesu senc se je odlikovala še gdč. Smerkoljeva, dočim je kazala luč njen tovarisko preveč frontalno ploskovito, kar se naj v bodoči popravi.

In se malenkost: sova na drevesu ima prevelike žarmlje za oči, ki zelo motijo; morda se vzamejo manjše rmene, da ne zaslišljajo.

Začetek dramske sezone je bil torej prav čustven; veliki trud je poplačan z uspehom F. G.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Petek, 3. oktobra 1930, katoličani: Kandid, pravoslavni: 20. septembra. Evstahije.

DANAŠNJE PRIREDITIVE.

Kino Matca: Pot do slave.

Kino Ideal: Film ZKD: Trije mušketirji.

Kino Ljubljanski dvor: Detektivska agencija (Pat in Patačon.)

Koncert violončelista Karla Rupla ob 20. v Unionu.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bohinc, Rimski cesta; Leustek, Resljeva cesta; Kmet, Dunajska cesta.

Spokorjeni tat

Mesto Tržič slovi po svojih originalih, še več jih je bilo pa teda, ko je bil Tržič še trg. Prav poseben original je bil pa rajnik Hubad in še bolj originalen, prav tržičko originalen poklic je imel. Hodil je namreč po boljših hišah postelje postillat in je čedno opravil tudi vse, kar je s tem v zvezi. Specijalist je bil v svojem rokodelstvu in virtuozi v pomivanju, tržička gospoda je pa tudi že od nekdaj rada mehko ležala.

Zupnik Špendal je pri mizi dremal, ko je tisto prišel Hubad v farovž. Poleg prečastitega je ležala zlata ura. Hubad jo je vtaknil v svoj žep, prav mehko postiljal, izplaknil in šel.

Za veliko noč je moral Hubad k izpovedi.

»Uro sem ukradel,« je skesan potožil župnik Špendal.

»Nazaj jo daj!«

»Ali bi jo ne hoteli kar oni datij nazaj?« je milo poprosil grešnik.

»Sai je nisem jaz ukradel...«

»Ponujal sem mu jo že, pa jo ni maral.«

»Potem jo pa obdrži, Šemal je modro razsodil župnik in napravil križ.«

Leta pozneje so Hubada zaklali in pri obdukciji so našli pri njem uro. Župnik Špendal je pa takoj spoznal, dejal pa nič in blagoslovil spokorjenega tatu.

Se danes žaluje tržička gospoda po mojstru Hubadu in mehko postiljani posteljah... — ag.

Sport

— Tenis turnir za klubsko prvenstvo SK Ilirija. Jutri popoldne in v nedeljo se nadaljuje započeti turnir, nakaterem so deluje veliko število tekmovalcev. Dosečaj so bile igrane še prve izložilne igre, ter je v nadaljevanju pričakovati zanimivih in lepih iger. Zmagovalci posameznih kategorij prejmejo prehodna klubska darila in ostali najboljši igralci spominske diplome. Turnir se prične v soboto ob 2. popoldne na klubskih igriščih pod Cekinovim gradom. Pozivlja se predvsem vse klubske člane in pa tudi pristaže ter ljubitelje tega sporta, da ta zanimiv turnir poseti.

— Prvi Hrvatski motoklub Zagreb pridi v nedeljo 5. t. m. državnopravne motocikliste dirke na dirlakšu v Černomercu. Avtokolesarski klub Ilirija je priljal v dirki znane klubske dirlake: Rist Manfred, Živad Leopold, Šiška Jan, Kušar Nejko, Maček Josip, Hrast Ivo, Miklavčič Ivo in Polik Josip. Odhod dirkačev Ilirije v soboto ob 12. v skupinem avtomobilu iz pred Kapiteljske ulice št. 3 (Avto Trg. družba). Pristora je še za nekaj udeležence. Prijaviti se je na telof. štev. 2942. — Drevi ob pol 8. sestank vseh udeležencev v restavraciji »Fritz« v Tavčarjevi ulici 4. — Sekcija ZNS. (Službeno). Delegirajo se k tekmanu dne 5. oktobra 1930 na igri Primorja: Ob 8.30 SK Ilirija rez: ZSK. Hermesz rez: g. Czerny; ob 12.30 SK. Slovan: SK. Jadran — g. Dolinar; ob 14. uri SK. Ilirija: SK. Hermes — g. Wagner. V Domžalah ob: ob 15. uri SK. Disk: SK. Javornik — g. Schneller. V Trbo

Dnevne vesti

Slovo svetnika našega poslaništva dr. Vukčevića od Pariza. Dosedajni svetnik našega poslaništva v Parizu dr. Aleksander Vukčević je bil imenovan za poslanika v Sofiji. Jugoslovenska kolonija v Parizu mu je priredila poslovilni večer, na katerem se je zbrala skoro vsa kolonija. Namesto odsotnega predsednika se je poslovil od dr. Vukčevića podpredsednik Kremir Kovačić, v imenu udruženja jugoslovenskih novinarjev v Parizu J. Urlep, v imenu dijaškega udruženja g. Obradović, v imenu sekcije jugoslovenske kolonije v Mosselu, kjer je nad 10.000 naših rudarjev, g. M. Krlević, v imenu poslaništva pa poslanik dr. Miroslav Spalajković. Vsi govorniki so naglašali velike zasluge, ki si jih je pridobil dr. Vukčević za Jugoslovane v Franciji, zlasti za študente, potudi za rudarje in druge težake. Vidno ga je, da se dr. Vukčević zahvalil vsem govornikom in izjavil, da mu ostane poslovilni večer v trajnem spominu.

Iz prosvetne službe. Premeščena sta profesorja Grgo Kranjčević iz Maribora v Karlovec in Vincenc Marinko iz Kruševca III. gimnazijo v Ljubljani.

Razstava jugoslovenske literature v Pragi. Na predlog književnega sveta prve občinske uprave se bo vršila v centralni knjižnici mesta Prage razstava jugoslovenske literature. O podrobnosti bo razpravljal prasiški občinski svet na eni prihodnjih sej.

Prosvetna štipendija za emigranta iz Istre. Glavni odbor srbskega prosvetnega in kulturnega društva »Prosveta« v Sarajevo je sklenil počastiti spomin naših na rodnih mučenikov s tem, da ustavijo štipendijo za siromašnega srednješolca, emigranta iz Istre. Dotični bo imel brezplačno stanovanje in hrano v enem dijaških domov »Prosvete« ali pa štipendijo, ki mu bo zadostovala za študiranje v kakem drugem mestu.

Razpust društva. Društvo Strokovna skupina kemičnih delavcev na Dolu je razpuščeno, ker nima pogojev za pravni obstoj.

Policijска ura v Celju in Ptaju. Kr. banska uprava dravske banovine razglaša, da smejo biti v okolju predstojništva mestne policeje v Celju in v mestu Ptaju do 2. ure. Glede odpiranja gostiln in kavarn veja tudi tu točka 5. § 1. razglasu o policijski uri, »Uradni list« z dne 27. maja 1925, št. 170/47. Prestopki se kaznujejo z globo do 1000 Din ali z zaporom do 14 dni.

Štipendije za dijake-agronome. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje za proračunsko leto 1930/31 šest štipendij za dijake na agronomskih fakultetah in agronomskih visokih šolah. Štipendija znaša mesečno 500. Din. Štipendije se bodo podejvale dijakom agronomije ob času vpisa na visoke šole daje in mesečno nakazovale. Vpoštevalo se bo predvsem dijake kmečkih staršev, ki bodo sproti polagali predpisane zpite. Biti morajo iz dravske banovine in neoporečno obnašanja. Če bodo v proračunskem letu 1931/32 predvidena dovolj visoka sredstva, se bodo pri podeletvi štipendij vpoštevali predvsem v letošnjem Žolskem letu doloceni štipendisti, ce se bodo ukazali štipendije vrednim. Štipendije se bodo podejvale za vse mesece razen avgusta in septembra. Pravilno kolektivno prošnje in dokumente je treba poslati kr. banski upravi do 15. oktobra ter priložiti obenem predvsem v letošnjem Žolskem letu doloceni štipendisti, ce se bodo ukazali štipendije vrednim.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 29 z dne 3. t. m. objavlja uredbo o vojaški obrtni šoli in pravilnik o prijavljanju dovršitve začetega splava.

Zaključek čevljarskih prikrojevalnih tečajev v Tržiču in Križah. V soboto 4. t. m. se zaključita tečaj za čevljarsko prikrojevanje v Tržiču in Križah, ki sta se vršila od 16. julija dalje. Obta tečaja je priredila kr. banska uprava, referat za pospeševanje obrti (bijši Urad za pospeševanje obrti), vodil jih je pa v splošno zadovoljnost vseh udeležencev prvočasni strokovnjak g. Josip Steinmann, strokovni učitelj banske uprave. Zaključek bo združen z razstavo na tečajih izdelanih krojnih vzorcev in drugih izdelkov. Razstava, za katero se vsi interesenti vijudno vabijo, se otvoriti v prostorih mesečanske šole v Tržiču v soboto opoldne in bo trajala do nedelje večer. Vstopnine ni.

Smrtna kosa. Danes je umrla v Ljubljani zasebnica ga. Agneza Potokar. Pogreb bo jutri ob 16. s Karlovske ceste št. 15. Blag ji spomin! Težko prizadet rodbini iskreno sožalje!

Banovec pel na 41 koncertih. Tenorist ljubljanske opere Svetozar Banovec, ki je že poldruge leto v Ameriki, je nastopil že na 41 samostojnih koncertih. Poleg tega je sodeloval na raznih narodnih pridelkah, pel v radiu v Clevelandu, Chicagu, Milwaukeeu, Calumetu itd.

»Ženski list«. Prejeli smo 10. številko »Ženskega lista«, mesečnika za modo, zasedlo v gospodinjstvu. S to številko je začelo uredništvo urejevati to revijo tako, da primaš najprej modo, za njo zabavni in poučni del in šele na koncu članke o gospodinjstvu. Kakor vsaka, tako je tudi ta številka priljubljene ženske revije počna zabavnega in poučnega čitta ter siš iz sveta in življenja žensk. Modni del primaš nove jesenske in zimske vzorce. Posebno lepi so vzorci v barvah. Ženski liste pričata tudi praktične nasvete za predelavanje starej oblek, otroških oblek in perili. V zabavnem delu je poleg romana Djure Viloviča triumf ljubezni, več humoresk, črtic in poučnih člankov o zdravstvu, kosmetiki, sportu, vzgoji dece itd. »Ženski

list« se naroča pri upravi Zagreb, Samotska 2/1 in stane četrstetno 45 Din.

Gledališki list. Kakor lansko leto, bo izdajala gledališka uprava tudi v letošnji sezoni ob vsaki premieri posebno številko Gledališkega lista, katerega vsebina se bo nanašala predvsem na dotično premijero. Gledališki list bo skušal biti najboljši vodnik in tolmač dotične predstave. V vsaki številki je tudi natisnjena gledališka letak za dotično predstavo, na katerem je navedeno točno vsa zasedba posameznih vlog. Ker bodo članki instruktivni in za boljše razumevanje dela neobhodno potrebeni, pripomočka uprava nakup Gledališkega lista, ki stane 2 Din ter se dobiva pri dnevnini v včerni blagajni, kakor tudi pri biljetirjih. Do sedaj sta izšli prvi dve številki za dramo, to je Sen kresne noči in Pravljica o raskoši ptiči, v soboto pa izideta prvi dve številki za opero: Knez Igor in Vesela vojna.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo vreme. Včeraj je bilo po vseh krajinah naše države deloma oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 23, v Skoplju 21, v Mariboru in Sarajevu 18, v Beogradu 17, v Zagrebu 15, v Ljubljani 14.8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 774.5 mm, temperatura je znašala 6.8.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca septembra t. l. slednje prispevke: I. Podružnice: Rogaska Slatina 2500 Din, Maribor ž. 1320 Din, Slovenski gradec ž. 45120 Din, Borovnica 60 Din, Št. Pavel - Prebold 100 Din; Sv. Lenart 150 Din, Trebnje 425 Din, Slovenska Bistrica 1493.80 Din, Ribnica z. 1218.50 Din, Ljubljana m. ž. 150 Din, skupaj 7868.50. Nabiralnik: Podružnica Trebnje 80 Din, gostilna pri Bergantu, Ljubljana, Din 150.90 Din. — Skupaj Din 230.90. — III. Obrambni sklad: Podružnica Kranj 3000 Din. — IV. Vrhovnik v sklad: Podružnica Kranj 300 Din. — V. Raznopravni prispevki: Mestna občina Ljubljana 1000 Din, H. Požun, Gor. Radgor, 20 Din; M. Mehle, Ljubljana, 50 Din; Iv. Vrhovnik, Ljubljana, 100 Din; dr. A. Andrejčič, Ljubljana, 100 Din; dr. Vl. Knaflič, Ljubljana, iz poravnave, 150 Din; uprav. »Jutra« 200 Din; Fran Kollmann Ljubljana, prispevki od svetisk 2000 Din. Skupaj 3620 Din. — Vsota vseh prispevkov Din 15.019.50.

Smrtna kosa med amreškimi Slovenci. Lesarjevo rodbino v Denverju, država Colorado, je zadelo težka nesreča. Po kratki in mučni bolezni je umrl 7. avgusta 18letni sin Viljem. Zapustil je žaluočo mater, dva brata in dve sestri. — V Chicago je umrla 18letna Marija Franko. Pokojna je bila odlična pevka. — V Waukeganu, država Illinois, je pretekli mesec umrl Franc Petkovsek, dva dni po njeni smrti so pa v istem kraju pokopali Marijo Rep.

V restavraciji »Emona« od jutri, sobote naprej, stalno plesni večeri

Prvovrstna kuhinja - Izborna vina Priporočata se

Dolničar & Presker

Štiri Slovence zadušilo v ameriškem rudniku. V Blackburnu pri Princetonu v Kanadi se je 13. avgusta pripletel v premagovniku strahovita nesreča, ki je zahtevala mnogo človeških žrtv. V rudniku »4« so eksplodirali plini, ki so zadušili 47 rudarjev. Med njimi so bili tudi štiri Slovenci in sicer Franc Jerovšek, Franc Plut, Josip Nagode in Janez Vidoš. V rudniku so bili večinoma zaposleni slovenski delavci. Med žrtvami je bil tudi 11 Hrvatov, pet Slovakov in več Poljakov.

Postajenacelnik poneveril 150.000. Poročali smo, da je postajenacelnik v Francovem pri Apatinu, Josip Dolag brez sledu izginil. Pri reviziji blagajniških knjig so ugotovili 150.000 Din primanjklja. Te dni se je pa Dolag sam javil državnemu pravodruštvi v Pančevu. Mož je povedal, da je najprej pobegnil v Beograd, kjer se potikal dva tedna. Stanoval je pri svojem tatu, ki seveda ni vedel o njegovem poneverbi. Za njim je bil pripeljan v Beograd tudi njegova žena, ki ga je pregovorila, naišla pa je sam javi oblasti.

Samonom 76 letnega starčka. V Novem Vrbusu se je v tretji opoldne obesil 76 letni Henrik Koč. Ko je prišla njegova žena opoldne z dela domov, ga je našla obesenega na vrati. Mož je izvršil samonom zaradi neozdravljive bolezni. Imel je raka na želodcu.

Pobegnil iz tujiske legije. Pri novosadski policiji se je zglaši te dni neki Nikola Szabo in prosil za podporo, češ, je pobegnil iz francoške tujiske legije in da je že več mesecev brez denarja. Priprovedoval je o svoji burni preteklosti: 8 mesecev je služil v francoški tujiski legiji v Afriki, toda nezmočna podnebjja ni mogel več prenesti in zato je pobegnil. Služil je v južnem Maroku. Pred 6 meseci je bil na njegova legija premeščena v Sudan. Takrat je deserteralo 40 legionarjev. Njega je sprejela potniška karavana in ga skrila pred zasedovalci. Srečno je prispel do obale in kot kurija na ladji se je prepeljal v Italijo, od tu se je pa vrnil v domovino. Szabo je povedal, da služi v tujiski legiji mnogo Srbov, Slovencev in Hrvatov.

Težka avtomobilnska nesreča. Avtomobil splitske tvornice cementa iz Solinje je na periferiji Solina včeraj povzil 9-letno Tonko Ozretič Jurino. Sofer Tomo Milković iz Bugojna je deklenco načolil na svoj avto in jo prepeljal v bolnico. Vsaka pomoč je pa bila zamana. Otrok je kmalu umrl.

Krvav zločin blizu Ormožja. V nedeljo je bilo na Vinici žeganje. Kakor običajno so fantje po žeganju odšli v gostilno in se zabavali. Ko so bili že nekoliko okajeni, je nastal med njimi prepir, med katerim je Josip Ostronič potegnil iz žepa nož in zagrozil tovarisem,

da jih pokolje. Zato so ga postavili pod kap. Ko je pozneje France Cestnik zapustil gostilno, ga je Ostronič počakal pri vrati in ga z nožem sunil v prsa. Cestnik je imel še toliko moči, da je stekel nazaj v gostilno, potegnil nož iz prsa in se mrtev zgrudil sredi sobe. Orožniki so ubijali aretritali in prepeljali v Črnomelj.

Epiglog ljubavne tragedije. Pred sediščem v Banjaluki se je te dni odigral epilog ljubavne tragedije. Zagovarjal se je 20-letni Marijan Mišić iz Prijeljova pri Derventu. Fant se je bil zajubil v Ivku Pranjicevo iz iste vasi. Nekoč jo je pa med pretepotom dobil posteno pod nos in moral je v bolnico, kjer je ostal nekaj tednov. Ko se je vrnil, je zvezel, da se je Ivka zanj žaljila v drugrega fanta in da njeni ne-mara več. Iz ljubomornosti je delikatno ustrelil, nato se je pa javil oblastnik. Sodišče je upoštevalo zagovornikov predlog glede zaslišanja novih prič in razprava je bila preložena.

Iz Ljubljane

—lj Sredi mesta imamo veliko smetišče. V Ljubljani je nabrežje ob Ljubljanici, ki nima imena — pa menda tudi ne »pravice do življenja«, ker nima poštene svrhe. Leži od Dvorskoga trga proti franciškanskemu mostu — zadaj za hišami Wolfe ulice, Filharmonije in Kongresnega trga. Hiše ob njem nimajo vhodov od Ljubljance, pač pa okna. Okna delavnic, stanovanj in tiškarne. Nabrežje ima dostop z Dvorskoga trga. Zaraščeno je s šavjem, skozi pa zasmetano, na nekaterih krajih so velikanski kupi nesnogene, skratak: celo nabrežje je velikansko smetišče, ki je na koncu pri Marijinem trgu krasno zaključeno z veliko jamo, v kateri je seveda na vagoni smrečnih odpadkov. To, kajpada, nikogar nič ne briga, ker tam ni poti — ampak kaj pravi k temu uboga deva higijena, ki je v obrežnih hišah in na Marijinem trgu počaščena s takimi omamnimi dřavami?

—lj Adaptacija. V veliki, trinadstropni Mediatovici hiši št. 17-19 na Dunajski cesti preurejajo zidarji pritične lokale, mizarilji pa delajo nove okenske okvirje, končno bodo sobni slikari vse sobe okusno poslikali. V Hrovatinovi hiši št. 24 na Rimski cesti preurejajo pritične lokale, kjer je bila še nedavno lekarja »Pri kroni«. Pri adaptaciji ne nagaja zidarjam dejavnivo vreme tako občutno kakor pri gradnji novih stavb, kjer ne gre delo tako od rok zaradi dežja.

—lj Pod Čevljarskim mostom, na levem bregu Ljubljance, je odprta cev glavnega kanala, kar se sicer ne vidi na prvi pogled, pač pa nosovi to prav dobro občutijo zlasti ob slabem vremenu. Seveda ne gre toliko za dišave, kolikor za ljubo zdravje! —lj Novo ponikovalnico so napravili v zadnjem času v Pleteršnikovi ulici, da ne bo voda zastajala v občestnih jarkih. V zdravstvenem pogledu so požiralnik ponikovalnice in kanali zelo važne naprave, za katere smo dolžni hvalo gradbenemu odseku.

—lj Predalčki za pisemske poštni pošiljke. Dve, tri leta je tega, kar je poštna uprava pomenila število pisemskih predalčkov na pošti Ljubljana 1, ki pa so bili v kratkem času vsi oddani. Trogovci, obrtniki, pa tudi zasebniki so zopet prihajali in prosili, da bi dobili predalčke. In tako je bila poštna uprava moralno prisiljena, da je popravila še zadnji razpoložljivi prostor za

V restavraciji »Emona« od jutri, sobote naprej, stalno plesni večeri

Prvovrstna kuhinja - Izborna vina Priporočata se

Dolničar & Presker

poštné predalčke. Zdaj jih je malo manj ko 400. Gotovo bodo tudi novi predalčki kmalu oddani. Zatorej naj se vsako pozdrui, da je najprej pobegnil v Beograd, kjer se potikal dva tedna. Stanoval je pri svojem tatu, ki seveda ni vedel o njegovem poneverbi. Za njim je bil pripeljan v Beograd tudi njegova žena, ki ga je pregovorila, naišla pa je sam javi oblasti.

—lj Na današnjem ribjem trgu je bila, kakor vedno ob petkih, živahnja kupčija, zlasti pri morskih ribah. Načelo je bilo sarde, po 16 do 18 Din kg, nekaj tudi skombrov po 36 Din, tunin po 32 do 36 Din. Mnogo rib pobero zgodaj za restavracije in hoteline, barbone, ki so po 40 Din, bobe po 32 Din kg itd. — Sladkovodnih rib je bilo malo. Klini so bili po 24, ščuke po 40 Din kg. Tudi žabljih krakov je bilo malo, komaj za vzorec.

—lj Seznamek izgubljenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani od 16. do 30. septembra: 2 bankovca po Din 100; 5 bankovcev po Din 100; bankovce za Din 100; starca listnica iz riave krokodilove kože z vsebino Din 330 in neko sliko, drobič, več dokumentov in slike, ključ od kolesa in od aktovke; žrna usnjata listnica z vsebino Din 130 gotovine v bankovcih 1 za Din 100, 3 do 4 bankovci po Din 10 in več raznih računov pivovarne Union in od Medena na ime Habič Josip; žrna usnjata listnica z vsebino: 1 bankovca za 1000 Din, 3 bankovci po 100 Din, okrog 12 bankovcev po 10 Din, in razni drugi papirji; žrna listnica, usnjena, z vsebino Din 200 v bankovcih po 100 Din; usnjena denarnica z vsebino 86 Din v bankovcih po 10 Din in 6 Din drobič; žrna usnjata ženska torbica z vsebino 450 Din, 3 bankovci po 100 Din in 15 bankovcev po 10 Din; ročna torbica iz sivega blaga, 3 škatlice pudra, cigaretenščik, 1 bankovc za 100 Din, žepni robec in več drugih stvari; usnjata ročna torbica, temnomodra, z legitimacijo za polovično vožnjo, počlačen longon in listnica z vsebino 7 do 8 Din in razne male malenosti; longon (double); zlat prstan z monogramom Z. J.; zavite

K. R. G. Brown:

Vitez enega dne

Roman

— Nekam hitro ste nazaj, — je dejala. — Kaj niste imeli sreče?

— Psa so načuvali name, — je odgovoril Peter in se ognil njenemu pogledu.

— Zares? — se je začudila Jeanne. Zdela se je, da se trenutek bori z nesčem, kar bi moglo biti žalost ali gnev, kar pa v resnici ni bilo ne eno ne drugo. Ko je znova izpregovorila, se ji je glas nekoliko tresel. — To je — to je grozno, Peter! Če naletiva na drugo inšo, pojdem sama vprašat.

— Saj boste morali, — je odgovoril Peter popravljeno. — Menda me tu na kmetih nimajo preveč radi. Sicer se pa prav nič ne čudim, da jim nisem všeč. Kar poglejte me in priznajte, da moja zunanjost ni posebno prikupljiva. No, zdaj pa pojdova.

Prehodila sta še en kilometer poti, ki se je vila na desno in levo, kakor bi se jo hoteli naprej. Ves čas nista videla nobene hiše, niti človeka, ki bi jima mogel prisiskočiti na pomoč. A Peter se je polaščala vedno večja panika, kajti z vsakim korakom sta se bolj bližala civiliziranemu svetu in raznimi križem in težavam, pretečim ljudem, ki se izprehajojo zjutraj po Sussexu v pižamah. V duhu je že videl, kako kažejo s prstom na njim, in slišal, kako se mu otroci posmehujejo.

— Tu nekje mora pa že biti Taggs Bay, — je menila Jeanne. — Če hočete, ostanite tu, Peter, jaz pa pojdem sama naprej. Boste videli, da se mi bo posrečilo preprostiti koga, da bo nama... O, poglejte Peter! Tu je suknjič!

— Suknjič? — je vzliknil Peter presenečeno. — Kie? Kje?

Tako bi menda reagiral mornar potopljene ladje v čolnu sredi oceana, če bi zasljal klic: Jadra!

— Tamle, — je pokazala Jeanne.

Bila sta baš sredni nji. Na bližnjem nji je stal predmet, na katerega je Jeanne pokazala. Bilo je strašilo. Lepo in spremno narejeno strašilo, ki je pričalo, da je lastnik nji neozdravljiv optimist in da ima zelo rad parodo. Strašilo je imelo namreč na sebi suknjič, trd klobuk in modre platneni hlače tako, da je bilo od daleč podobno gospodu z zavihanim ovratnikom, ki se je v temi naglo oblekli, da bi šel pozdraviti solnčni vzhod.

— Kaj — tole? — je dejal Peter razčaran.

— Zakaj pa ne? Suknjič je še dobro ohranjen in prepričana sem, da vam bo prav.

— Hm, — je zamrimal Peter. — No, pogledam ga lahko.

Preskočil je graben ob cesti in krečil k strašilu. Od blizu se je poznalo, da suknjič ni tako dobro ohranjen, kakor je mislila Jeanne. Kroj mu je bil iz osmedesetih let preteklega stoletja, bil je zelenkast od starosti in dežja, rokave je imel močno oguljene, gumba pa nobenega. Pač je bil pa dobro ventiliran, menda na petih krajih. Hlače so bile za spoznanje boljše, ker so bile stare samo dvajset let in razen velike luknje

zadaj niso imele nobene napake. Klobuk pa sploh ni bil za rabo, ker je imel na eni strani krajevec odtrgan, na drugi pa veliko luknjo.

Peter je nekaj časa ogledoval te stare cape. Morda bi v njih ne bil manj smešen, kakor je v prijateljevi pižami, toda pomisliti je treba, da še dačeč ni vseeno, če je človek smešen, ker je siromašen in raztrgan, ali pa ker je običeč ko norec. Sicer je pa bolje imeti še takoj slab suknjič, nego biti brez nje. Po bridki izkušnji s hudo ženo in še hujšim psom Petra ni prav nič mala nevarnost, da bi še kje načuvali njan psa. Tu je bila obleka, ki ga bo za sile zakrnil, dokler si ne preskrbi boljše. Če znamudi to priložnost, morda ne bo imel nobene več.

Ozrl se je na vse strani, potem je pa urno zamenjal obleko s strašilom, katerega ni hotel okrasti. Čez pet minut je dvigalo strašilo v pižami Petrovega prijatelja in v svojem klobuku presezeno roke kvišku, dočim je Peter v njevem suknjiču in modrih platnenih hlačah zopet preskakoval graben ob cesti.

Jeanne je sedela zamišljeno na trati med njivami in ko se ji je približal, je vstala in se ozrla nanj. Počasi je odprla usta in izbuljila oči. Tako je nekaj časa nepremično stala in strmela. Potem je pa zakrilila z rokami in počila v krčevit smeh. Smejala se je in smejala, da so ji pritekle slike iz oči. Peter si seveda glede svoje zunanjosti ni delal nobenih iluzij. Slutil je, kaj bo in lok je čakal, da se je Jeanne nehala krohotati in si obrisala solzne oči.

— O, Peter! — je vzdihnila.

— Saj vem. Toda bolje je nekaj kakor nič.

— Da, toda zakaj niste vzeli še klobuka, da bi bila slika popolna?

Nihče me ne prisili, da bi nataknal na glavo to staro klofeto, — je odgovoril Peter. — Lahko se simejetje kolikor hočete, toda meni je v tej obliki mnogo prijetnejše kakor poprej. Nihče mi zdaj ne more očitati, da nisem običen. Morda sem res malo čuden v tej obliki, pa je vsaj dostojna.

Jeanne ga je skesanog pogledala.

— Oprostite, Peter, da sem se vam smejala. Toda prijelo me je tako, da se nisem mogla premagati.

— Nimam kaj oprostiti, — je odgovoril Peter velikodusno. — Povejte mi, kakšne so te hlače od zadaj. Gotoovo imajo luknjo — seveda jo imajo. Bojim se, da je suknjič ne zakriva.

— Zakriva jo, — ga je potolažila Jeanne. — Od zadaj ste naravnost imenitni. Toda paziti boste moral, če se vam zahoče sest.

— Sploh bom moral biti previden, ker njam naramnic, — je dejal Peter. Obrnil se je in zamahnil strašilu v slovo.

Lastnik tele njihe bi mi moral biti hvalezen — priateljeva pižama bi zastrašila celo slona, kaj sele vrabca. No, ali bova nadaljevala pot?

— Kmalu morava biti na cilju, — je menila Jeanne. — Prehodila sva govorova že nad tri kilometre.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Srečke za IV. razred državne razr. loterije so dospele

Opozorjam naše igralce, da je čas za obnovo sreč do 1. oktobra. Žrebanje pa se bo vršilo dne 6. oktobra. Kdo hoče igrati v V. razredu (milijonskem) naj pravočasno zamenja srečko, da ne bo prepozno. Nekaj sreč je tudi še za IV. razr. na razpolago.

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Klišeje
vseh vrst enobarvne in večbarvne izdeluje klišarna
Ljubljana

Sugrafska

So. Petra nasip
č. 23
Telefon 2495

V 9 mesecih 547 usmrтitev

Zaradi zlobne špekulacije, protirevolucionarne agitacije in sabotaže Razburjenje med ruski emigrantmi

Če primerjamo podatke o usmrтitvah, objavljene v uradnih listih sovjetske Rusije »Izvestija« in »Pravda«, pride dom do zaključka, da je bilo v Rusiji letos od 1. januarja do 25. septembra izrečenih 547 smrtnih odsodb. Smrtne odsode so izrekla deloma redna javna sodišča, deloma pa kolegiji državne politične uprave (črezčakja). V vseh primerih je šlo za zlobno špekulacijo (prikrivanje srebrenega denarja po kmetih), za sabotažo (48 moskovskih bakteriologov), katerih delovanje je bilo baje v zvezi s katastrofalno kužno boleznjijo, ki se je pojavila med konji rdeče armade) in zaradi protirevolucionarne agitacije in propagande.

V prvi polovici leta je bilo povprečno 50 smrtnih odsodb vsak mesec, v drugi polovici pa je število smrtnih odsodb močno poskocilo. V januarju je bilo usmrčenih 36 nasprotnikov sovjetskega režima, v februarju 50, v marcu 66, v aprilu 63, v maju 44, v juniju 59, v juliju samo 22, zato pa v avgustu 107 in v 25. dnehu septembra 100. Te podatki objavljata kot rečeno oficijelna sovjetska lista »Izvestija« in »Pravda«. Usmrтitev je bilo najbrž

več, kajti državna politična uprava navadno niti ne pove, koga ustrelji. Počela je usmrтitve v oddaljenih provincialnih krajih objavijo samo lokalni listi.

Največje razburjenje je povzročila usmrтitev 48 moskovskih profesorjev in strokovnjakov na polju bakteriologije. Ruski emigrantski tisk se obširno bavi s to justifikacijo in ji pripisuje velik pomen za bodočnost akcije proti sovjetskemu režimu. Suhanov, Grozman, Kondratjev in drugi obsojeni so bili najbolj iskreni in dosledni zagovorniki onih načel, pa tudi onih iluzij, katerih se je oklenila ruska inteligencija v dobi nove gospodarske politike in zabija zadnji želježni krsto njenih iluzij. Nekateri emigrantski politiki celo menijo, da bo imela ta justifikacija zelo važne politične posledice.

Kaj manjka našim rodbinam

Mnogim našim rodbinam manjka oče, ki bi preživil večere doma, ne pa v krčmi, ki bi skrbel za zabavo in razvedrio v rodbini, ne pa po društvi, ki bi znal dobro premisliti gmotni položaj svoje rodbine in ga spraviti v red, predno se loti javnega gospodarskega dela. Raznih komunalnih in narodno-gospodarskih politikov imamo mnogo, nimamo pa dobrih rodbinskih politikov, ki bi se zadovoljili z življenjem v svojih rodbinah. Zanimivo sodbo o tem prečem vprašanju je izrekel predstavnik Masaryk, ki pravi:

»Po mojem mnenju gre zdaj za očeta, ne pa za mater. Našim rodbinam manjka v priči, ki bi skrbel za zabavo in razvedrio v rodbini, ne pa po društvi, ki bi znal dobro premisliti gmotni položaj svoje rodbine in ga spraviti v red, predno se loti javnega gospodarskega dela. Raznih komunalnih in narodno-gospodarskih politikov imamo mnogo, nimamo pa dobrih rodbinskih politikov, ki bi se zadovoljili z življenjem v svojih rodbinah. Zanimivo sodbo o tem prečem vprašanju je izrekel predstavnik Masaryk, ki pravi:

»Po mojem mnenju gre zdaj za očeta, ne pa za mater. Našim rodbinam manjka v priči, ki sem jih izrekla o Temiševi. Mi možemo različne vzroke in zavijamo jih v filozofsko modrovanje, da se lahko umaknemo pravemu rodbinskemu življenu. Mož tarna, da nima pravega domačega ognjišča, toda navadno je sam krič, ker ga noči imeti. Govorim o intligenci, ker med delavstvom ne živim. In baš pri intligenci vidimo, da mož rad uhač v rodbini. Komaj odloži žlico, mora v družbo tovarišev, češ, da je potreben počitka in razvedrila. Komaj se vrne, gre zopet z doma v kavarno, gostilno, kino ali kamorkoli že. In tako je življenje rodbinskih očetov v resnici večinoma gostilniško življenje. To je res in zato pravim, da potrebuje rodbina moža, otroci pa očeta. Govorim se vedno, da je žena že po naravi ustvarjena za to, da postane mati in materinstvo se proglaša za sveto. Ne trdim, da ni, toda sveto je tudi očetovstvo in ne morem razumeti, zakaj bi

bila ženska po naravi boli ustvarjena za mater, nego moži za očeta. Oba imata enake dolžnosti v rodbini. Mož ima pa krepkejše mišice, zato se svojih dolžnosti ogiblje in išče vzzivene razloge za to, da ni v rodbini to, kar bi moral biti.«

Z zamorcem

mu je ušla

Poljsko mestece Kielce ima redko senzacijo, katere junak je zamorec Avgust Brown, znan Poljakom iz raznih mest in poljskih letovišč. Brown se je oženil z neko Poljakinjo iz Krakova in zadnje čase je dirigiral orkester v nekem nočnem lokalnu v Kielcu. Ker ni hotel placavati sobe v hotelu, se je nastanil kot podnajemnik pri krojaču Tkaczu. Krojač je imel podjetno ženo, ki je bila seveda takoj navdušena za eksotičnega gosta. Tudi zamorec je bila lepa, 34letna Amalija zelo všeč.

Nekaj časa sta skrivaj uživala sladkosti prepovedanega sadu, potem je pa postal možu njuno prijateljstvo sumljivo. Da odvrneta njegovo pozornost od svojega intimnega razmerja, je povabil zamorec krojača na večerjo. Krojač se je na njegov račun posložil najedel in napil. Pozno v noči je poravnal zamorec račun, se poslovil pri krojaču in odšel. Ko se je prikazal z krojačem, vrnili, je še načel stanovanju vse razmetano, žene pa ni bilo nikjer. Takoj je slutil, kaj se je zgodilo. Hitel je na policijo in ovadil zamorce, da mu je ugrabil ženo. Na policiji so se mu seveda smerjali, ker so dobro vredeli, da je zbežala žena z zamorcem prostovoljno.

Klub žalujočih deklet

V Filadelfiji je bil ustanovljen nedavno klub žalujočih žensk, toda ne vdov, kakor bi človek mislil, temveč nadebudnih, po zakonskem jarmu hrenenečih deklet. Enkrat v mesecu se zbera to dekleta v črnih oblekah in črnih pajčolah, da žalujejo za briško usmrтitev 48 moskovskih profesorjev in strokovnjakov na polju bakteriologije. Ruski emigrantski tisk se obširno bavi s to justifikacijo in ji pripisuje velik pomen za bodočnost akcije proti sovjetskemu režimu. Suhanov, Grozman, Kondratjev in drugi obsojeni so bili najbolj iskreni in dosledni zagovorniki onih načel, pa tudi onih iluzij, katerih se je oklenila ruska inteligencija v dobi nove gospodarske politike in zabija zadnji želježni krsto njenih iluzij. Nekateri emigrantski politiki celo menijo, da bo imela ta justifikacija zelo važne politične posledice.

Bele, modre in rdeče mačke

Klub amaterskih ljubiteljev mačk v Londonu prieja te dni razstavo, na kateri se vidijo mnogi čudoviti eksemplarji teh ljubkih domačih živali. Neki razstavljalci je razstavil filigransko belo mačko »Fato morgan«, redki eksemplar pritlikavih mačk, ki stane 50 funtov ali okrog 12.000 Din. Posebno pozornost vzbuja na razstavi krasna modra mačka, katero je klub določil za darilo italijanski kraljici. Cena te mačke ni znana, kajti Angleži nikoli ne merijo darila z denarjem. Ena najdražih mačk na razstavi je dolgodlaka perzijška mačka ognjeno rdeče barve. Ta stane 100 sunтов ali 24.000 Din. Vseh mačk je na razstavi 300 in med njimi je malo takih, ki bi ne imelo slavnega rodovnika. Seveda ni treba posebej omenjati, da modre in rdeče mačke niso pobravne, temveč da je barva dlanke naravna.

Če pride Ford v Evropo

Imenitni gospodje nimajo vedno privjetnega potovanja, posebno če so tako bogati, kakor je ameriški milijarder Ford. Mnogi se obračajo na take magnate s prošnjami za podporo v nadi, da jim pade na dlani vsaj drobitina z bogatinove mize. Monakovčani so Forda naravnost oblegali in mu ponujali razne dragoceneosti in slike. Med drugim so mu ponudili 5 briljantov za 250.000 mark. Največji je vreden 70.000 mark. Iz Avstrije je dobil Ford ponudbo, naj kupi za 400.000 mark ogljico iz samih smaragdov, ki jo je poklonil Napoleon znani madame Beaumarchais.

Monakovčanom je mož pripovedoval na razvoj svojega podjetja in mesta Detroita, kjer ima avtomobilski kralj ogromne tovarne. Zadnje čase izdeluje Ford tudi letala in sicer vsak dan eno. Ko je bil Ford še mlad, je štel Detroit komaj 50.000 prebivalcev, zdaj jih ima pa že poldruži milijon. Tretjino prebivalstva tvorijo delavci Fordovih tovarnic s svojimi rodbinami.

V čevljarni.

»Kako se vam prilegajo ti čičmi, gospa?«

— »Se so mi prevečili! Saj mi niti prstov ne tiščijo!«